

**Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet**
Transportmarknadsenheten
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian "Kraftfullare åtgärder mot manipulation och allvarligt missbruk av färdskrivare"

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet dnr LI2025/01601

Svea hovrätt har, med utgångspunkt i de intressen som hovrätten har att bevaka, granskat promemorian och har följande synpunkter.

Synpunkter på förslag till lag om åtgärder mot manipulation och missbruk av färdskrivare

Utredningen har gjort bedömningen att det saknas behov av att i den föreslagna lagen om åtgärder mot manipulation och missbruk av färdskrivare särskilt ange att proportionalitetsprincipen gäller vid ingripanden. När det kommer till 5 § som bl.a. gäller polismans rätt att kroppsvisitera en förare vore det i proportionalitetshänseende önskvärt om det framgick när en sådan visitation ska ske. Förslagsvis kan det förtydligas med en skrivning att kroppsvisitation ska ske *i omedelbar anslutning till en vägkontroll*.

Hovrätten noterar vidare att det framstår som något oklart hur bestämmelserna om inledande av förundersökning i 23 kap. rättegångsbalken förhåller sig till reglerna om verkställighet av tvångsmedel och inledande av förundersökning enligt den föreslagna lagen. Eftersom en misstanke om färdskrivarmanipulation föreslås ha en straffskala som innefattar fängelse i upp till ett år kan det tänkas att det för en polisman många gånger kommer att finnas möjlighet att genomföra en husrannsakan med stöd av rättegångsbalkens regler. Det följer av 23 kap. 3 § rättegångsbalken att en förundersökning inleds genom att en polisman beslutar om och verkställer ett tvångsmedel, exempelvis en husrannsakan med stöd av 28 kap. 1 §. När motsvarande tvångsmedel vidtas med stöd av den nu föreslagna lagen kommer det i stället att krävas en anmälan i enlighet med vad som framgår av 9 § för att en husrannsakan ska inledas. I syfte att undvika tillämpningsproblem vore det lämpligt med ett förtydligande om hur regelverken förhåller sig till varandra och är avsedda att tillämpas i detta avseende.

Det kan också ifrågasättas om en bilinspektör som med stöd av 6 § i ges möjlighet att utföra husrannsakan i frånvaro av polis har tillräcklig kompetens för detta. Utbildning av kontrolltjänstemän i Sverige ankommer visserligen på Transportstyrelsen och Polismyndigheten men det är inte helt tydligt hur kompetensnivån ska säkerställas.

Lagtekniska synpunkter

De förslag till författningstext som lämnas i promemorian förefaller inte vara helt genomarbetade utifrån ett lagtekniskt perspektiv. Hovrätten noterar att det i ändringsförslagen i förordningen (1999:1134) om belastningsregister och i vägtrafikdataförordningen (2019:382) förekommer hänvisningar till en bestämmelse (13 §) som saknas i förslaget till lag om åtgärder mot manipulation och missbruk av färdskrivare. Därtill saknas författningstext beträffande en ny bestämmelse, 9 kap. 17 §, som föreslås införas i förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare m.m.

Utöver vad som angetts ovan har hovrätten inte några synpunkter på det som föreslås i promemorian.

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättslagmannen Ragnar Palmkvist, hovrättsrådet Elisabet Brunlid och tf. hovrättsassessorn Hanna Altback Essinger, föredragande.

Ragnar Palmkvist

Hanna Altback Essinger